

Fremtidige opgaver i den landbrugsfaglige uddannelse i Danmark.

Af forstander *A. O. Rasmussen* og
landbrugslærer *P. Hartvig Larsen*.

Vi bringer her afslutningen af forfatterernes beretning om deres rejse i U. S. A., hvor de studerede den landbrugsfaglige uddannelse.

I hæfte 12 1950 redegjordes for undervisningen og foreningslivet, i hæfte 3 1951 for lærertræningen og hjælpemidler i undervisningen. I nedenstående artikel peges på områder, hvor den landbrugsfaglige undervisning herhjemme kan hente nye impulser udefra.

Sammenligning af undervisningen i U. S. A. og i Danmark.

Det vil ikke være nogen let opgave at drage en sammenligning mellem uddannelsen af den unge amerikanske landmand og uddannelsen af den unge landmand i Danmark. Ja, en egentlig sammenligning må sikkert betragtes som umulig, fordi forholdene er så forskellige.

Det amerikanske landbrug arbejder med store arealer, og målet er at producere mest muligt pr. mand. Landbruget i Danmark ønsker naturligvis også størst mulig præstation pr. mand, men vigtigst for det danske landbrug er dog først og fremmest så stor og værdifuld produktion, som det er muligt at opnå på det jordareal, der er til rådighed. Det amerikanske landbrug er i udpræget grad et familielandbrug, der drives af farmeren og hans eventuelle sønner i forening. I det danske landbrug drager de unge fra sted til sted for at lære; dette giver forskelle, der går dybere, end man egentlig tænker sig.

Et egentligt arbejde for en teoretisk landmandsuddannelse er i Danmark begyndt for flere generationer siden med op-

rettelsen af de første landbrugsskoler. Arbejdet for uddannelsen af landboudommen i U. S. A. har først rigtig taget fart med oprettelsen af landbrugsfaglige afdelinger ved højskolerne for kun godt 30 år siden.

Uddannelsen af dansk såvel som amerikansk landboudom bygger på frivillighedens grund. Man kan deltage, eller man kan lade være. Men i Danmark er opbygningen i udpræget grad sket fra neden af. De første landbrugsskoler er oprettet af folk, der følte, at der var et behov herfor, og udvidelserne har fundet sted på samme grundlag, uden anden hjælp fra oven end de statstilskud, der ydes undervisningen. På samme måde er det landbrugsfaglige ungdomsarbejde sat i gang; udvidelse har også her fundet sted, når behov har vist sig, og noget stærkt organiseret arbejde for at føre denne udvikling fremad har vi ikke set.

I U. S. A. er undervisningen i landbrugsfag også begyndt i det små. Ligeledes oprettelsen af »4 H«- og »Future Farmer«-foreningerne; men på et ret tidligt tidspunkt er der fra offentligheden ikke alene ydet økonomisk støtte, men også organiseret en fællesledelse og en lærertræning, der har gjort det muligt at give undervisningen et ensartet præg og bygge ungdomsforeningerne op efter fælles linier med landsomfattende samarbejde i nationale sammenslutninger.

Det er ikke opgaven her at afgøre, om den unge danske eller den unge amerikanske landmand får den bedste uddannelse — det ville som allerede nævnt også være en meget vanskelig opgave. Opgaven her er at fremhæve de fordele i uddannelsen af den amerikanske landboudom, der kan give ideer og eventuelt danne udgangspunkt for gennemførelse af forbedringer i tilrettelæggelsen af den uddannelse, vi giver vore unge landmænd.

Hvad har vor særlige interesse i den amerikanske landboudoms uddannelse?

Det, der i særlig grad fanger opmærksomheden ved den amerikanske landboudoms uddannelse, kan sammenfattes i enkelte hovedpunkter:

- 1) Den store stab af pædagogisk trænede landbrugslærere.
- 2) Den stærke materielle hjælp til undervisningen.
- 3) Undervisningens form og dens praktiske præg.
- 4) De store landøkonomiske ungdomsforeninger.
- 5) Den stærke moralske og økonomiske støtte disse foreninger får fra alle sider.
- 6) Den stadig stigende tilslutning, der præger det landøkonomiske ungdomsarbejde i U. S. A.
- 7) Den ensartethed og effektivitet, der præger organiseringen af dette arbejde.

Behovet for pædagogisk trænede landbrugslærere er uden tvivl større i Amerika end herhjemme. Landbrugslærerne i U. S. A. kommer straks ud i selvstændigt virke. De overtager i almindelighed stillinger som ledere af en højskoles landbrugsafdeling. Det betyder, at de ingen muligheder har for at lære af andre landbrugslærere, hvorfor det er af stor værdi, at de forud er delagtiggjort i andres erfaringer. Det er måske dobbelt nødvendigt, fordi det udelukkende er 14—18 årige, de arbejder med. Det er også en fordel, at man samtidig med lærertræningens gennemførelse får lejlighed til at afprøve en ung mands evner, før han får sin ansættelse og dermed kan fraråde ham at vælge lærergerningen, hvis han ikke er egnet dertil. Det bør også fremhæves, at denne uddannelse omfatter træning i ledelse og organisering af »Future Farmer«-foreningerne.

Herhjemme har det hidtil været således, at den træning, en ung landbrugskandidat skulle have i at undervise unge, den måtte han selv erhverve sig ved undervisning i den landbrugsfaglige skole eller som ung lærer på højskole eller landbrugsskole. I ret høj grad er den landbrugsfaglige ungdomsskole uden tvivl blevet træningsstedet, hvor unge landbrugskandidater, der er kommet ud som assistenter for konsulenterne, har fået lejlighed til at prøve deres kræfter. De fleste unge kandidater er uden tvivl mødt med begejstring og lyst til denne opgave, der unægtelig må være en af de mest tiltalende for en ung landbrugskandidat, men nægtes kan det

ikke, at de i mange tilfælde er mødt til dette arbejde uden synderlig træning i at tale, uden kendskab til de almindeligste pædagogiske love og uden fuld forståelse af undervisningens mål. Dette kan være så meget mere uheldigt, som netop den landbrugsfaglige skole er den mest ømfindtlige over for mindre vel gennemført undervisning.

Næppe nogen steder, hverken på højskolerne eller landbrugsskolerne, virker mindre heldigt gennemført undervisning så skadelig som i det landbrugsfaglige ungdomsarbejde, fordi en undervisning her, som ikke magter at holde de unges interesse fangen, fører til, at *tilslutningen* eller i hvert tilfælde *tilgangen* til undervisningen let stagnerer, og lysten til at fortsætte den påbegyndte linie daler. Der er næppe heller noget sted, hvor en trænet og pædagogisk tilrettelagt undervisning er mere påkrævet. Ved fagskolerne kan undervisningen i nogen grad følge de retningslinier, fagbøgerne giver. I den landbrugsfaglige skole skal undervisningen for at have succes i langt højere grad bygge på de unges direkte interesser. Undervisningen her har som sit vigtigste punkt at fremme de unges lyst og kærlighed til det arbejde, de står i, og vise dem, hvad øget uddannelse betyder. Alenlange rækker af forsøgstal eller århundredgamle tyrestamtræer fremmer ikke dette formål. Hertil kommer, at vi i høj grad mangler uddannede organisatorer til en mere omfattende gennemførelse af det landbrugsfaglige ungdomsarbejde.

Et grundigt kursus i foreningsledelse og tilrettelæggelse af landbrugsfaglig undervisning må derfor i høj grad anses for ønskeligt, specielt for de unge landbrugskandidater, der ønsker at spille en rolle i det landbrugsfaglige ungdomsarbejde, men igrøvrigt for enhver, der ønsker at give sig af med undervisning af dansk landbo-ungdom!

**Forslag til kursus i landbrugsfaglig undervisning og foreningsledelse
for unge landbrugskandidater.**

Bedst ville det uden tvivl være, om der i Landbohøjskolens undervisningsplan i lighed med, hvad der nu er tilfældet ved

de amerikanske landbohøjskoler, indgik kursus i pædagogik og organisationsledelse. Selv om et sådant fag ikke blev gjort obligatorisk for alle, så ville det, når det afsluttedes med udstedelsen af et certifikat, der gav fordele, hvor det drejede sig om undervisning på skoler eller kursus, uden tvivl blive besøgt af et betydeligt større antal kandidater, end tilfældet vil være, når et sådant kursus arrangeres efter eksamens afslutning, og altså først vil blive taget af den enkelte den dag, direkte behov melder sig for det.

I landbohøjskoleudvalgets betænkning vedrørende en nyordning af studiet er der i 7. semester medtaget forslag til nogle få timers undervisning i pædagogik. Dette vil imidlertid være utilstrækkeligt, og foredrag i pædagogik kan ikke løse dette spørgsmål alene; der må praktiske øvelser med. Dette kan måske tages med, når nyordningen føres ud i livet, men en undervisning i undervisningsteknik og foreningsledelse vil tidligst kunne gennemføres, når nyordningen af landbrugsstudiet gennemføres. Der er imidlertid mange ting, der taler for straks at indlede en sådan undervisning for vore unge landbrugskandidater. Vi vil derfor foreslå, at der i tilknytning til *Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde* snarest organiseres kursus i undervisningsteknik og foreningsledelse. Arrangeres et sådant kursus, bør det imidlertid ikke arrangeres som et få dages kursus, der højst kan give enkelte impulser og ideer med hjem, men det bør fra starten have en sådan udstrækning og omfang, at der bliver lejlighed til så megen træning, at hver enkelt kursusdeltager får lejlighed til at tilrettelægge og gennemføre undervisning efter opgivet emne og under en lærers kritik.

Minimumslængden bør derfor være 14 dage, og undervisningen bør deles op imellem foredrag, diskussioner og praktiske øvelser og med stærk vægt lagt på det sidste.

En undervisningsplan for et sådant kursus bør naturligvis udarbejdes i detaljer af et udvalg af trænede lærere og organisationsledere, og nedennævnte forslag gør langt fra krav på at være en fuldstændig vejledning for, hvad der bør med, men de er kun en antydning af emner, det ville være en fordel

for den unge lærer eller konsulent at have haft lejlighed til at høre erfarne folks udtalelser om, før han går ud i praksis.

Forslag til emner ved kursus i undervisningsteknik og foreningsledelse.

- 1) Foredrag i psykologi og pædagogik.
- 2) Foredrag om undervisningens gennemførelse på landbrugsskoler, landbrugsfaglige ungdomsskoler, i aftenskole og ved studiekredse o. s. v.
- 3) Foredrag om anvendelse af undervisningsmateriel i undervisningen. Herunder lysbilleder, films, tabeller og grafiske fremstillinger, tryksager, duplikater o. lign.
- 4) Foredrag om fremstilling af eget undervisningsmateriel. Egne tavler, egne lysbilleder, egne præparater o. lign.
- 5) Undervisning i brug af den sorte tavle.
- 6) Undervisning i taleteknik.
- 7) Øvelser i tilrettelægning af vinterplaner for landbrugsfaglige ungdomsskoler, studiekredse o. lign.
- 8) Øvelser i ledelse af landbrugsfaglige eftermiddagskursus, studiekredse, tilrettelæggelse af klasseundervisning, øvelsestimer i hestebedømmelse, kvægbedømmelse, markvandring, bygningsbesøg o. lign.
- 9) Forhandling om de unges oplæring og deltagelse i foreningsliv og foreningsledelse.
- 10) Foredrag om sekretærarbejde og kontorhold.

Vi betragter afholdelse af sådanne kursus som et væsentligt og vigtigt led for at komme videre i vort ungdomsarbejde og vil derfor gerne opfordre til, at der snarest tages initiativ til afholdelse af sådanne kursus!

I oktober måned vil der være lærerkræfter fra vore landbrugsskoler til rådighed. I oktober måned vil de unge kandidater også bedst kunne undværes fra det arbejde, de står i. Kursus bør arrangeres således, at et større deltagerantal ikke er nogen nødvendig betingelse for dets gennemførelse. Ønskeligheden af rigelig tid til praktiske øvelser for den enkelte betyder jo netop, at det vil være den største fordel, om der ikke arbejdes med for store hold.

De materielle hjælpemidler.

Den materielle hjælp til undervisningen er i Amerika adskilligt større end i Danmark, såvel i form af bygninger som redskaber og maskiner til værkstedsudstyr, filmsapparater, films og lysbilleder til brug i undervisningslokalet. Det er naturligvis et økonomisk spørgsmål. Vi har måske ikke råd til helt det samme, men det understreger betydningen af den større offentlige støtte i U. S. A. fremfor herhjemme. Der er imidlertid flere områder, hvor indsatsen uden tvivl kunne øges uden alt for store bekostninger. U. S. A.s landbrugsministerium og de mange universiteter fremstiller mange films og lysbilledserier og et utal af pjecer, der stilles, oftest gratis, til rådighed for undervisningen ved højskolerne.

En forholdsvis beskedne støtte til lignende arbejder herhjemme, f. eks. gennem Landbrugets Filmsudvalg og Landbrugslærer- og Konsulentforeningens Lysbilledudvalg, der forsyner os med undervisningsmateriel, kunne gøre megen gavn; blot et tilskud til en billigørelse ville virke meget fremmende.

Mere kostbart vil det være, om vi ved vore landbrugsskoler skal til at opføre og udstyre værksteder, så der kan gives eleverne en effektiv undervisning i pleje og pasning af landbrugets maskiner; men dette er vel netop noget af det, der i kommende år vil presse stærkest på som en uundgåelig nødvendighed. Forsyningen med undervisningsmateriel, films, lysbilleder og tavler fremkommer i U. S. A. iøvrigt også i høj grad på en måde, vi sikkert kunne udnytte stærkere herhjemme, hvis vi selv tog initiativet til det.

Amerika er reklamens land, og private virksomheder og firmaer, der leverer landbrugsmaskiner og andre produkter til landbruget, har her kastet sig over fremstillingen af undervisningsmateriel. Umiddelbart ville man mene, det næppe blev noget hensigtsmæssigt materiel, der fremkom på denne måde, men firmaerne søger i U. S. A. ikke så meget at fremhæve og rose deres egne varer, men blot at fremhæve og forklare den rette brug og anvendelse af dem, og når dette lægges til grund for fremstillingen, kan der fra private firmaers side fremstilles meget værdifuldt materiel, og bliver det. En

opfordring til vore maskinfirmaer og mange andre virksomheder, der arbejder for landbruget, om i højere grad, end det hidtil er sket, at fremstille sådant materiel, ville være en løsning, der skulle synes at ligge ret nær.

Undervisningens form.

Undervisningen ved vore landbrugs- og husmandsskoler har i store træk fulgt den linie, folkehøjskolen valgte med foredraget som det centrale og samtale-, overhørings- og øvelsetimer som supplerende led i undervisningen.

Undervisningen i de landbrugsfaglige eftermiddags- og aften-skoler har vel et meget varierende præg, men har også foredraget som det centrale og i mange tilfælde endda som eneste undervisningsform.

Som tidligere fremhævet lægger man i U. S. A. stærk vægt på, at undervisningen gennemføres således, at den stiller størst mulige krav til elevernes selvarbejde og træning i at tænke over problemerne.

Dette søges opnået gennem fællesstudier i selve undervisningslokalet i lærebøgerne og de mange pjecer, der står til rådighed, gennem diskussioner mellem læreren og hans elever og gennem beregninger over emnerne i de skriftlige arbejder, som eleverne udfører.

At man har succes med denne undervisningsform skyldes den nære tilknytning mellem højskolen og elevernes hjem, landbrugslærerens besøg i hjemmene og hans dermed følgende kendskab til arbejdet på de farme, hvorfra hans elever kommer — og endelig elevernes hjemmeprojekter. Når først der i diskussionerne eller beregningerne indføres problemer, der har direkte tilknytning til arbejdet i elevernes hjem eller deres egne projekter og viser dem, hvorledes de kan opnå større udbytte af deres majsmark eller deres studeopdræt, er det ikke mærkeligt, interessen fanges stærkt og at der her igennem kan meddeles en undervisning, der sætter spor.

Inddelingen i de små hold, det lange tidsrum undervisningen strækker sig over, muliggør denne undervisningsform.

De unges alder og udviklingstrin betinger, at den bliver den mest effektive.

På den anden side betyder disse forhold, der er så helt forskellige fra vore, at det ikke er umiddelbart indlysende, at denne undervisningsform ville have samme succes ved vore landbrugsskoler.

Foredraget er den hurtigste meddelelsesform. Med elever, der er 20—25 år gamle og alle har grundigt kendskab til landbrugets praksis, tør man forvente større modenhed til at modtage stoffet i denne form. De korte kursus gør det nødvendigt, at der skal meddeles mere på kortere tid. Næppe nogen landbrugsskolemand kan da også, med den nugældende kursuslængde, tænke sig at afskaffe foredraget og erstatte det med en anden undervisningsform.

Det kan jo imidlertid også være spørgsmålet, om vi i højere grad, end det hidtil er sket, kunne lægge en del af undervisningen over på samtaletimer med eleverne og på skriftlige beregningsopgaver og praktiske øvelser. Det er en kendsgerning, at eleverne, når de får foder- og gødningsberegningsopgaver eller interessante driftsøkonomiske beregninger at arbejde med, kaster sig over disse med stor energi og interesse og bombarderer deres lærere med spørgsmål, hvis besvarelse er nødvendig for opgavernes løsning.

Er det begrænset, hvor meget denne undervisningsform kan tages op ved landbrugs- og husmandsskolernes undervisning, er det til gengæld nærmest ubegrænset, hvor meget den kan udnyttes ved de landbrugsfaglige eftermiddags- og aftenskoler.

Hvad ville det ikke betyde, om de lærere og konsulenter, der underviser her, ikke mødte op med saglige, dybtgående foredrag efter Landbohøjskolens og landbrugsskolernes mønstre, men gik ud i sognet og hentede eksempler frem på dygtige landmænd, der har opnået gode resultater inden for de emner, undervisningen skulle gælde, og så tog deres udgangspunkt fra disse. Fandt den mand, der stod højest i smørudbytte efter kontrolforeningens regnskab, skaffede sig oplysninger fra hans bedrift og derefter, eventuelt med hans

egen medvirken, diskuterede med eleverne, hvorledes han havde opnået det fine resultat med sin kvægbesætning, hvorledes han passede den, hvorledes han fodrede den, hvorledes han gennemførte sit avlsarbejde og så videre. Eller hvis det var planternes ernæring, undervisningen gjaldt, skaffede sig gødningsplan og andre nødvendige oplysninger fra en af de mænd, der havde de største afgrøder på sine marker, og så ved diskussion med eleverne og beregningsopgaver over denne ejendoms gødningsanvendelse, sædskifte m. m. gennemgik gødskningsens problemer. Eller gjaldt undervisningen landbrugets maskiner, så lagde en del af undervisningen ud til landmænd, der netop havde anskaffet ny traktor, nyt tærskværk eller ny binder. Det ville næppe være svært at opnå en undervisning, hvor alle, også de helt unge, ville føle sig med, ville være optagne af besvarelsen af de spørgsmål og opgaver, de fik fra deres lærer.

Når sådanne eksempler havde været trukket frem, kunne man gå over til spørgsmål og opgaver til de enkelte, så de kunne besvare dem på grundlag af oplysninger fra deres egne hjem.

Undervisningens praktiske præg.

Som det er fremhævet i det foregående, er undervisningen i U. S. A. i højere grad end her hjemme lagt an på praktisk træning. Dette er imidlertid også mere påkrævet i U. S. A., end det vil være i Danmark. For det første er det gennemgående yngre elever, der undervises; for det andet har vi den meget store fordel, at vore unge rejser fra gård til gård, ser nye forhold og dermed får kendskab til flere forskellige arbejdsmetoder, medens de i U. S. A. i regelen kun lærer praksis i deres hjem. Derfor må undervisningen i U. S. A. nødvendigvis have et mere praktisk præg, hvis den skal være tilfredsstillende.

Men også på dette område har vi interesse i at se den vægt, der lægges på uddannelsen i almindeligt håndværksarbejde og den meget grundige undervisning i pasning og pleje af landbrugsmaskiner. Efterhånden som maskinparken til det enkelte landbrug stiger i værdi, og smederegningerne bliver

større og større, vil vi tvinges til at lægge større vægt på ungdommens praktiske oplæring i pasning og pleje af vore landbrugsmaskiner. Vore landbrugsskoler har hidtil kun givet denne undervisning i teoretisk form, enkelte skoler dog suppleret med korte kursus ved Teknologisk Institut. Det er imidlertid næppe længer nok; spørgsmålet om de nys nævnte maskinværksteder melder sig mere og mere. Tager landbrugsskolerne ikke denne opgave op, må det ske i det landøkonomiske ungdomsarbejde, eller det bør muligvis ske begge steder samtidigt, således at arbejdet i de landbrugsfaglige ungdomsskoler også på dette område kommer til at danne forskole for landbrugsskolernes mere dybtgående undervisning.

Foreningerne af unge landmænd.

I det foregående er der givet en ret udførlig redegørelse for »Future Farmers of America«; derimod er U. S. A.'s anden store landboudomsforening »4-H« kun flygtigt berørt. Det er imidlertid først og fremmest »Future Farmer«, vi har studeret, og medens »4-H« henter sine medlemmer fra børneskolens aldersklasser, starter »Future Farmer« først med at rekruttere sine medlemmer, når de går ind i højskolen, det vil sige i 14 års alderen. »Future Farmer« er altså en forening, der i højere grad end »4-H« kan sammenlignes med vore foreninger af unge landmænd, og med foreningernes ledelse liggende i højskolelærernes hænder bliver det muligt at koordinere arbejdet inden for foreningerne med den egentlige landmandsuddannelse inden for højskolens rammer. Den intensitet og effektivitet, som dermed kommer til at præge foreningernes arbejde, er imponerende, og den påkalder vor allerstærkeste interesse.

Begge disse store amerikanske ungdomsforeninger har i meget høj grad forstået at vække den amerikanske landboudoms interesse og drage den ind i et nyttigt og godt ungdomsarbejde. Vi har også landøkonomiske ungdomsforeninger herhjemme, og i adskillige egne har de gennemført et godt arbejde, men de har ikke haft de kår, som de beslægtede foreninger i U. S. A. og andre lande har haft.

De har ikke haft den støtte, som de egentlig fortjener, og det er ligesom vi ikke har forstået, hvilken værdi de kunne have, og hvorledes de kunne udnyttes i hele ungdomsarbejdet.

Landøkonomisk ungdomsarbejde kan organiseres ad flere veje. Det kan organiseres af landbo- eller husmandsforeningers ungdomsudvalg, men i sammenligning hermed byder en indirekte organisering gennem Unge Landmænds foreninger dog flere iøjnefaldende fordele:

- 1) De er det bedste hjælpemiddel til at kalde unge sammen. De kan bedre end andre sikre tilslutning til godt og sundt ungdomsarbejde. I foreningernes formænd, bestyrelser og hvem der ellers tildeles poster, har vi interesserede hjælpere, der bedre end nogen andre kan gå direkte til de unge, hvor disse mødes, og søge at få dem med til det ungdomsarbejde, der arrangeres.
- 2) De er et hjælpemiddel ved ungdomsarbejdets organisering. Vi får herigennem mange hjælpere til at gøre det forarbejde, som en konsulent ellers må være ene om, når der skal arrangeres ejendomsbesøg, demonstrationer eller lignende.
- 3) De giver os lejlighed til at træne ungdommen i foreningsledelse og offentlig fremtræden, hvilket vi i høj grad har brug for, hvis vi skal fastholde styrken i de mange kooperative organisationer og foreninger, der har haft så umådelig betydning for dansk landbrugs udvikling.

Landbo- og husmandsforeningerne må støtte disse foreninger ved at ansætte amtsungdomskonsulenter, der fungerer som sekretærer for og vejledere i disse foreninger. De må tillige gennem deres ungdomsudvalg lade de unge mærke, at de ældre landmænd følger deres arbejde med interesse, og de må vise dette ved at yde støtte til arbejdets fremme ved at optræde som dommere, ved at stille bedrifter til rådighed ved besøg og markvandring, ved at deltage i møder, diskussioner, udstillinger o. a., som arrangeres af de unge.

Gennem et sådant harmonisk samarbejde vil den unges overgang til de ældres foreninger — ved 25—30 års alderen — blive

ligesom en naturlig udvikling. Den nære forbindelse vil give de unge et mål og de ældre en enestående chance for at oparbejde det bedst mulige forhold i arbejdsfællesskabet med deres unge medhjælpere.

Og endelig vil kontinuiteten i vort omfattende og dygtigt arbejdende organisationssystem bevares og dets fortsatte udvikling sikres.

Tilslutningen til ungdomsarbejdet i U. S. A. og i Danmark.

Den stærke og enige indsats, der i U. S. A. gøres for at samle ungdommen om det landbrugsfaglige oplysningsarbejde, har sat sit præg i en stærkt stigende tilslutning.

Bedst ses dette af tilslutningen til højskolernes landbrugsafdelinger. Tilslutningen hertil har været i næsten uafbrudt stigen, siden Smith-Hughes loven blev vedtaget. Kun enkelte år under de største krigsindkaldelser har der været en nedadgående tendens, ellers er billedet som illustreret i nedenstående figur, præget af stigende tilslutning.

Anderledes ser det imidlertid ud for tilslutningen til vort hjemlige ungdomsarbejde. Trods det, kravene til den enkelte driftsleders viden stadig stiger, viser tilgangen til vore land-

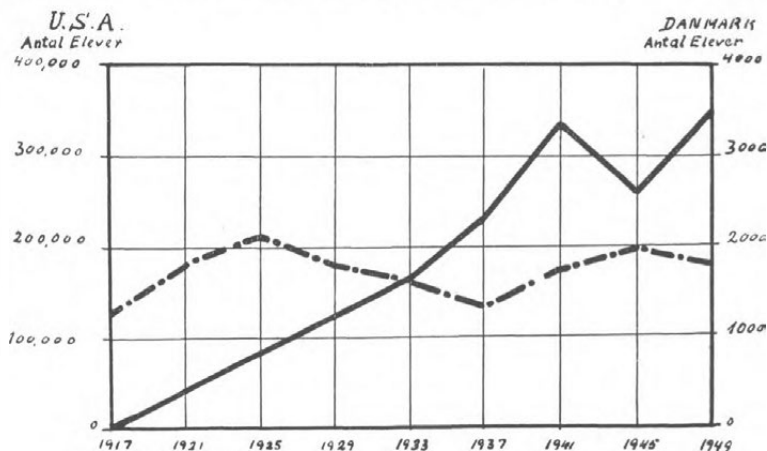


Fig. 1. Den fuldt optrukne kurve angiver tilslutningen til de amerikanske højskoler fra 1917 til 1949. Den stiplede kurve angiver tilslutningen til de danske landbrugsskoler i samme tidsrum.

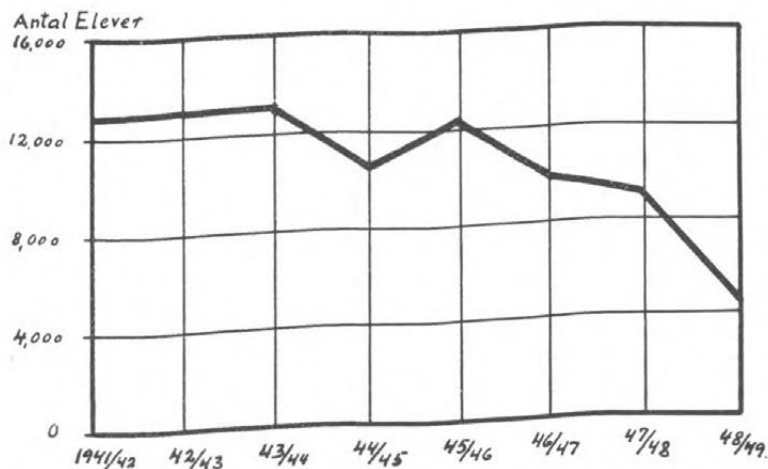


Fig. 2. Tilslutningen til den landbrugsfaglige ungdomsskole herhjemme. (Efter Det statistiske Departement).

brugsskoler ingen væsentlig stigning for de sidste 30 år. Antallet af unge landmænd, der er søgt til højskolerne, har været stærkt nedadgående siden krigen. Tilslutningen til de landbrugsfaglige kursus, der havde en kraftig stigning før krigen, har siden krigens afslutning vist en tendens til nedgang og er i det sidste år, Statistisk Departement har givet oplysning for, gået helt ned til $\frac{1}{3}$ af, hvad det var, da krigen begyndte. Kun efterskolernes elevantal viser nogen stigning.

På baggrund af den store betydning, det vil have for det danske samfund, om vort landbrug stadig bevarer og udvikler sin gode internationale stilling, og idet vi regner med, at der årlig indgår 6—7000 unge som driftsledere i landbruget, der alle burde have et landbrugsskoleophold og alle burde have deltaget i det landbrugsfaglige ungdomsarbejde i 3—4 år, så tegner dette et tilstrækkeligt tydeligt billede op for os til at gøre det forståeligt, at det nu er på tide, at der skabes enighed, samarbejde og organisation over det landøkonomiske ungdomsarbejde i Danmark.

Ensartethed og samarbejde kan vel opnås ad flere veje, men bedst ville det utvivlsomt være, om den skabes ved oprettelse af et landsorgan bestående af repræsentanter for det

Antal Elever

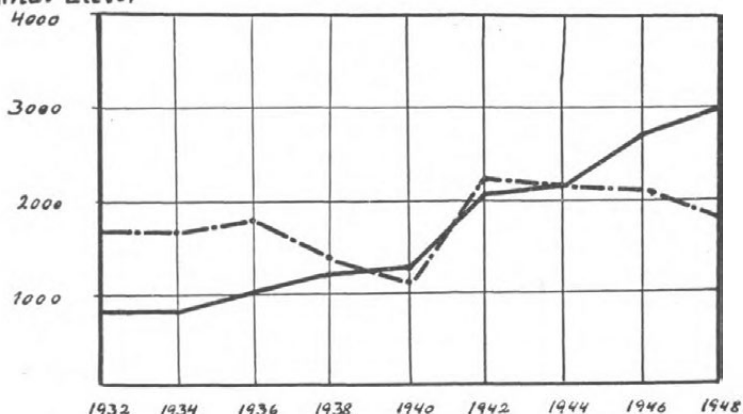


Fig. 3. Den fuldt optrukne kurve angiver tilslutningen til de hollandske vinterskoler (landbrugsskoler) 1932—48. Den stiplede kurve angiver tilslutningen til vore landbrugsskoler i samme tidsrum.

Holland er et af de lande, der landbrugsmæssigt ligger Danmark nærmest. I Holland er der 188 000 landejendomme, i Danmark er der 208 000. Som det ses, er tilslutningen til de hollandske landbrugsskoler i stadig stigning. — Procentvis har Holland i dag flere driftsledere med en grundig teoretisk uddannelse, end Danmark har, og det er et forhold, der godt kan give anledning til alvorlige overvejelser.

praktiske landbrug, hvis ungdoms uddannelse det gælder, repræsentanter for de ungdomsledere, der står midt i gennemførelsen af det landøkonomiske ungdomsarbejde i praksis, og repræsentanter for landbrugsskolerne, som giver de unge den afsluttende uddannelse. Et sådant organ ville rumme tilstrækkelig sagkundskab og burde have myndighed til at fremkomme med forslag om organiseringen af det landbrugsfaglige oplysningsarbejde lige fra landsbyskolen til den unge mand sætter foden under sit eget bord.

Man ville opnå en enkel og simpel organisering og udnyttelse af de unges medarbejderskab med hensyn til at samle deres jævnaldrende, om et sådant landsorgan stillede sekretariatet til rådighed for en landsungdomsforening sammensat af de forannævnte amtsungdomsforeninger. Fra både

U. S. A. og vore nabolande kan vi hente beviser nok for den draging, som en sådan fra alle sider støttet og godt omtalt landbougdomsforening ville have på ungdommen, og der er ingen grund til at tro, at den ikke ville kunne udfylde den samme mission herhjemme.

*

Vi har her skitseret en retningslinie for udviklingen af det landøkonomiske ungdomsarbejde i Danmark, som vort studium i U. S. A. har inspireret os til at fremsætte. Vi er naturligvis ikke blinde for, at andre løsninger også kan føre til målet, men vi vil gerne slutte denne beretning med håbet om, *at vi fra alle sider må kunne samles om enkle og gode retningslinier for gennemførelsen af vort oplysningsarbejde blandt landbougdommen, og at vi derefter alle vil gå ud og fremme det vedtagne på bedst mulig måde!*
